

med den Udvikling, der har fundet Sted i de over 100 Aar, der er gaaet siden da. Derfor er denne Skolelov af 1814 i høj Grad antikveret, og mange Forhold gør det ganske nødvendigt, at vi faar en anden Ordning af Skoleforholdene her i Danmark. Jeg skal pege paa enkelte af disse.

Der er for det første Spørgsmaalet om Tilsynet ved Skolen. Det kunde maaske i 1814 være rimeligt, at det blev Præsterne, der kom til at overtage Tilsynet med Folkeskolen; men hvad der var rimeligt i 1814, behøver ikke at være rimeligt og kan overordentlig let blive en Urimelighed i 1918. Præsternes Uddannelse er slet ikke baseret paa, at de skal overtage Tilsynet med Skolen. Vi maa derfor kræve et andet Tilsyn. Det nuværende er en antikveret Fortidslevning, som vi maa bort fra. Ærede Medlemmer vil vide, at det præstelige Tilsyn deler sig i 3 Afsnit. Først den hjemlige Skolekommission, hvor, som det ærede Medlem fra Assens oplyste, Præsten ikke behøver at være Formand, men i al Almindelighed er Formand. Præsten er ikke længere født Formand i Kommissionen, men er vedblivende født Medlem af den, og i Almindelighed betyder det naturligvis, at han ogsaa bliver Formand for den. Om dette Tilsyn kan man i Regelen sige, at det gør hverken ondt eller godt; det er det bedste, man kan sige om det. Jeg har virket i den danske Folkeskole i 24—25 Aar, og den Fordel, jeg har haft af det præstelige Tilsyn, kan jeg, hvis jeg vil bruge Tal, skrive med det bekendte runde Tal — Null! Gaar vi fra det hjemlige Tilsyn, Skolekommissionens Tilsyn, til Provsternes Tilsyn, er dette et Tilsyn, der udføres hvert fjerde—femte Aar, og det hele foregaar i Løbet af 3—4 Timer; i den Tid skal Børnene og Lærerne prøves i alle de mange Fag, der er. Men det mest meningsløse er dog det biskoppelige Tilsyn. Naar man ved, hvorledes det gaar til ude omkring i Landet, forekommer det mig nærmest at minde om en Farceforestilling. Jeg har en Gang i mit Liv været ude for det biskoppelige Tilsyn og haaber indstændigt, at jeg ikke skal komme ud for den Historie een Gang til. Det gik til paa den Maade, at Biskoppen sammenkaldte samtlige Skolebørn fra ældste Klasse fra samtlige i Sognet værende Skoler i Forsamlingsbygningen, og vi fik straks indtrængende Paalæg om, at det skulde slutte inden Kl. 12 Middag; vi begyndte Kl. 9 $\frac{1}{2}$! Naar de tre Skolers Elever, som

var til Stede ved denne Visitats, i Løbet af 2 $\frac{1}{2}$ Time skulde gennemgaa samtlige de Fag, som læres i en Skole, vil enhver kunne indse, at et saadant Tilsyn som Tilsyn betragtet i alt Fald ikke har nogen synderlig Betydning. Alt det maa vi bort fra ved en kommende Revision af vort Skolevæsen.

Maa jeg i denne Forbindelse pege paa en Mærkelighed, der findes endnu den Dag i Dag med Hensyn til Valg af Kvinder til Skolekommissionen. Til Trods for at Kvinderne har Valgret og er valgbare ikke alene til Kommunalraadene og Amtsraadene, men endogsaa til Rigsdagen, kan de dog ikke, hvis det ikke er Enker med Børn, vælges til Medlemmer af Skolekommissionerne. Det er en Meningsløshed, mener jeg, saa meget mere som det er et Omraade, hvor Kvinderne i høj Grad kunde og rettelig burde være med. Det er en Ting, man aabenbart ikke har haft Opmærksomheden henvendt paa, da man i sin Tid skrev Loven om den kommunale Valgret.

Et andet Spørgsmaal, som jeg ogsaa mener skal drøftes i den store Kommission, er Ungdomsskolen eller den Undervisning, den konfirmerede Ungdom skal have. Jeg er ikke ganske enig med enkelte Medlemmer, der har udtalt sig om dette Spørgsmaal; jeg er bl. a. ikke enig med det ærede Medlem fra Assens, der talte før mig, om, at Ungdomsskoleundervisningen fremdeles bør være fri paa alle Omraader. Jeg er enig med det ærede Medlem i den Betragtning, at man ikke skal tvinge de unge Mennesker ind i Ungdomsskolen. Der skal være Frihed for dem, der vil søge denne Undervisning. Men jeg tror, det i en vis Henseende bliver nødvendigt at give saadanne Bestemmelser, som gør det muligt for de unge at deltage i Undervisningen. For det første skal det ikke være overladt til en Principal eller Husbond, hvorvidt han vil tillade eller ikke tillade de unge Mennesker at søge Skolen. Det skal være en bestemt Forudsætning, at et hvilket som helst ungt Menneske, der vil deltage i denne Undervisning, ogsaa skal have Lov dertil, og ingen maa kunne lægge Hindringer i Vejen derfor. Men dernæst kan det heller ikke — hvis den Undervisning ellers skal faa nogen synderlig Betydning i den kommende Tid — overlades til vedkommende Kommunalbestyrelse selv at bestemme, hvorvidt den vil anskaffe eller ikke anskaffe hele det ydre Apparat, Undervisningsmateriel og hvad andet, en saa-